

Handläggare, tel.nr
Fredrik Rogö, bolagsjurist, 031-334 37 13

Datum
2016-05-26

Referens
265/16

Stadsledningskontoret
stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

kopia:
Lena Risfeldt
Lena.risfeldt@stadshuset.goteborg.se

Yttrande över Remiss – Palett för ett stärkt civilsamhälle SOU 2016:13, dnr 0766/16

Upphandlingsbolaget begränsar yttrandet till de förslag som rör upphandlingsfrågor, dvs. författningsförslagen i upphandlingslagstiftningen och kapitel 6 i utredningen.

Sammanfattning

Upphandlingsbolaget tillstyrker de lagförslag som lämnats.

Allmänna utgångspunkter och kommentar av perspektiv

Upphandlingsbolagets utgångspunkt är dels att upphandling kan vara ett av flera sätt att möta samhällsproblem såsom exkludering dels att det är positivt med en ökad mångfald av leverantörer. Upphandlingsreglerna kan därför behöva anpassas i avsikt att särskilt stimulera eller underlätta deltagande från vissa särskilda grupper av aktörer på så sätt att civilsamhällets resurser för att stödja social integration bättre utnyttjas. Mot denna bakgrund är det därför av vikt att de möjligheter som finns i upphandlingsdirektiven också genomförs i Sverige.

Vissa av bestämmelserna i de nya upphandlingsdirektiven som syftar till att öka deltagandet för små och medelstora företag, såsom uppdelning av kontrakt och tak för omsättningskrav, rör generella inträdeshinder. Minskade inträdeshinder kommer sannolikt även underlätta deltagande från civilsamhällets aktörer i upphandlingar. De förslag utredningen nu föreslås syftar dock specifikt till att öka deltagandet från den idéburna sektorn och att på ett bättre sätt kunna tillvarata civilsamhällets fördelar när det rör sig om sociala tjänster. Upphandlingsbolaget anser i likhet med utredningens förslag att Sverige bör utnyttja de möjligheter direktiven medger för nationella lösningar i fråga om sociala tjänster och som tillvaratar civilsamhällets fördelar.

De föreslagna reglerna kring ökat deltagande från civilsamhällets aktörer – vilka har till syfte att stödja och stimulera social integration – bör innebära positiva effekter ur *jämställdhets- och mångfaldsperspektivet*. Stödåtgärder och aktiviteter från civilsamhällets organisationer, utöver själva tjänsten som levereras, är mervärden som kan beaktas under *barnperspektivet* i de fall det exempelvis rör sig om skyddat boende eller kvinnojourer och där barn direkt eller indirekt kan beröras av insatsen. Hållbar utveckling är ofta en del av kärnverksamheten hos aktuella aktörer var-

Besöksadress
Kungsgatan 19

Telefon
031-334 37 00

Hemsida
www.uhb.goteborg.se

Postadress
Box 1111
405 23 GÖTEBORG

Telefax
031-13 05 51

E-post
uhb@uhb.goteborg.se

Handläggare, tel.nr
Fredrik Rogö, bolagsjurist, 031-334 37 13

Datum
2016-05-26

Referens
265/16

för förslagen får anses vara positiva för *miljöperspektivet*, även om det inte är det primära perspektivet. Även utifrån ett *omvärldsperspektiv* är det av vikt att Sverige har liknande möjligheter som andra medlemsstater att tillvarata handlingsutrymmet för sociala tjänster, vilket även utredningens jämförelse för modeller i andra länder visar. I tider där fungerande integrationsinsatser är en stor samhällsutmaning spelar civilsamhällets aktörer en viktig roll. Det är svårt att analysera de *ekonomiska konsekvenserna* av bestämmelserna på en generell nivå. Den sociala ekonomin i Sverige är av mer begränsad omfattning än i EU generellt (se bl.a. Upphandlingsutredningen SOU 2013:12, s. 505). Minskade inträdes- och tillväxthinder för sådana företag i Sverige borde underlätta socialt entreprenörskap och därmed stimulera uppkomsten av nya sociala företag. Fler sociala företag leder i sig till ökade sysselsättningsmöjligheter för grupper som står långt från arbetsmarknaden. Den andra delen av det ekonomiska perspektivet är om bestämmelserna kan leda till fördyringar vid upphandlingar och i så fall hur det ska vägas mot förväntade samhälleliga vinster. Det kan i detta sammanhang noteras att det i stadens nyligen antagna Upphandlings- och inköspolicy ingår en konsekvensanalys och kostnadsuppföljning av bl.a. sociala krav vid upphandlingar.

Upphandlingsstödjande insatser

Upphandlingsbolaget tillstyrker förslaget att Upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att inom ramen för framtagandet av upphandlingskriterier särskilt beakta de mervärden som civilsamhällets organisationer erbjuder. Arbetet bör ske brett.

Upphandlingsbolaget tillstyrker även att Upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att utarbeta vägledning för att underlätta deltagandet i upphandlingar från civilsamhällets organisationer.

Upphandlingsmyndigheten har en central roll i hur effektiva de föreslagna bestämmelserna kommer att bli.

Upphandlingsbolaget delar utredningens bild över att det finns en rad oklarheter kring hur samarbetet med den sociala ekonomin kan bedrivas. Det är därför av avgörande vikt att Upphandlingsmyndigheten kommer med tydliga riktlinjer i frågor som exempelvis idéburet offentligt partnerskap (IOP), gränsdragning mellan upphandling och bidragsgivning, statsstödsreglernas betydelse och möjligheten att som särskilt kontraktsvillkor kräva att den som vinner ett kontrakt ska använda ett socialt företag som underleverantör.

Det är också lämpligt att det på central nivå, genom Upphandlingsmyndigheten, utvecklas upphandlingskriterier som särskilt beaktar de mervärden som civilsamhällets aktörer erbjuder. Upphandlingsbolaget delar utredningens slutsats att det sannolikt är bättre att fokusera på de mervärden som civilsamhället erbjuder än på frågan om återinvestering av vinst i sig. På så sätt blir det kvaliteten för brukarna och de samhälleliga effekterna som kommer i naturligt fokus.

Som framgår av utredningens bakgrundsbeskrivning upplever civilsamhällets organisationer, utöver att deras mervärden inte beaktas, inträdeshinder för att delta i upphandling. Det är naturligt att Upphandlingsmyndigheten får i uppdrag att utarbeta vägledning och anordna utbild-

Besöksadress
Kungsgatan 19

Telefon
031-334 37 00

Hemsida
www.uhb.goteborg.se

Postadress
Box 1111
405 23 GÖTEBORG

Telefax
031-13 05 51

E-post
uhb@uhb.goteborg.se

Handläggare, tel.nr
Fredrik Rogö, bolagsjurist, 031-334 37 13

Datum
2016-05-26

Referens
265/16

ningstillfällen för att underlätta deltagandet i upphandlingar. Liknande inträdeshinder finns även hos små företag (jfr Tillväxtverket 2015; Företagens deltagande i offentlig upphandling). Upphandlingsbolaget är därför av uppfattningen att vad det gäller utbildningsinsatser, nätverksträffar för ömsesidig förståelse och vägledningar så bör dessa kunna utformas i syfte att mer generellt fånga fler grupper av aktörer som behöver stöd att delta i upphandlingar så att fler lämnar anbud. För Göteborgs stad finns numera, genom ny Upphandlings- och inköpspolicy, också en rad insatser och dialogmoment som syftar till att underlätta deltagande i upphandlingar.

Upphandling av sociala tjänster och andra särskilda tjänster utan gränsöverskridande intresse

Upphandlingsbolaget tillstyrker förslaget att undanta upphandling av sociala tjänster och andra särskilda tjänster utan gränsöverskridande intresse under tillämpligt tröskelvärde från LOU:s tillämpning och införa förenklade nationella regler för dessa tjänster.

Lagstiftaren bör ta tillvara det nationella handlingsutrymmet som finns för den aktuella typen av tjänster. Detta gäller särskilt mot den bakgrundsbeskrivning som framgår av utredningen där de hinder som aktuella aktörer upplever vid upphandlingar sannolikt kan minskas genom enklare och mer ändamålsenliga bestämmelser.

Som utredningen noterar är det av vikt att Upphandlingsmyndigheten utformar stöd för bedömningen i frågan om det finns ett bestämt gränsöverskridande intresse.

Reserverade kontrakt för vissa tjänster

Upphandlingsbolaget tillstyrker förslaget att införa möjligheten till reserverade kontrakt enligt artikel 77 i LOU-direktivet och artikel 94 i LUF-direktivet.

Möjligheten att reservera kontrakt enligt artikel 77 i LOU-direktivet är mer begränsad än möjligheten i artikel 20, som rör reserverade kontrakt till arbetsintegrerade företag, eftersom det uppställs en rad förutsättningar såväl på tjänsterna som omfattas, de organisationer som kan komma ifråga och löptiden på kontraktet. Begränsningen vad gäller att på nytt kunna tilldelas ett sådant reserverat kontrakt enligt artikel 77 är dock det som får anses vara den största skillnaden mellan de båda bestämmelserna.

Upphandlingsbolaget delar utredningens bedömning att alla möjligheter som kan underlätta civilsamhällets organisationer att etablera sig som utförare av offentligt finansierade tjänster ska tas tillvara och tillstyrker därför att artikel 77 i direktiv 2014/24 genomförs i svensk rätt (liksom motsvarande artikel 94 i LUF-direktivet). Redan genom att bestämmelsen finns ökar även förutsättningarna för nyetablering av sådana organisationer och det kan inte vara ett hållbart argument att underlåta införandet genom ett antagande om att den praktiska tillämpningen bedöms som låg. Det kan inte uteslutas att Sveriges låga andel av sociala företag i förhållande till andra medlemsstater i vart fall delvis kan bero på att möjligheterna till reserverade kontrakt

Besöksadress
Kungsgatan 19

Telefon
031-334 37 00

Hemsida
www.uhb.goteborg.se

Postadress
Box 1111
405 23 GÖTEBORG

Telefax
031-13 05 51

E-post
uhb@uhb.goteborg.se

Göteborgs Stad Upphandlingsbolaget

Sida 4 av 4

Handläggare, tel.nr
Fredrik Rogö, bolagsjurist, 031-334 37 13

Datum
2016-05-26

Referens
265/16

(för arbetsintegrerade företag) från det tidigare direktivet inte genomförts i svensk rätt. Det vore därför olyckligt att endast införa den ena av de två bestämmelser som direktivet nu möjliggör.

GÖTEBORGS STAD UPPHANDLINGS AB

Nils-Gunnar Ernstson
t.f. VD

Eva Ternegren
Ordförande

Besöksadress
Kungsgatan 19

Postadress
Box 1111
405 23 GÖTEBORG

Telefon
031-334 37 00

Telefax
031-13 05 51

Hemsida
www.uhb.goteborg.se

E-post
uhb@uhb.goteborg.se

